

Examenul național de Bacalaureat 2025
Proba E. c) Istorie
Varianta 1 - Simulare Județeană- abordare tematică

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Nu există unanimitate de opinii în judecarea succesorilor lui Lenin. [...] Între 1924-1953, figura lui Stalin a căpătat proporții eroice în ochii poporului sovietic, acesta autoprozentându-se drept moștenitor al lui Lenin, fondatorul unei economii moderne, nimicitor al dușmanilor interni ai patriei, luptătorul ce a condus națiunea la victorie asupra fascismului și liderul ce și-a îndrumat biruitor țara prin era nucleară. Totuși, la doar trei ani după moarte, reputația [...] lui Stalin a început să fie distrusă. Succesorul lui, Hrușciiov, [...] a inițiat un program de «destalinizare» în timpul căruia i s-a atribuit lui Stalin o întreagă listă de crime. Acuzația principală adusă de Hrușciiov a fost că Stalin s-a abătut de la calea adevăratului marxism-leninism creându-și propriul «cult al personalității». [...] În «raportul secret», citit în februarie 1956 la al XX-lea Congres al Partidului Comunist din Uniunea Sovietică, Hrușciiov a urmărit cariera lui Stalin începând cu anii '30 expunând în detaliu greșelile și crimele comise de acesta împotriva partidului. Stalin se făcuse vinovat de abuz flagrant de putere. Era personal vinovat de epurări «acele arestări în masă care au făcut un rău imens URSS [...] și cauzei socialismului»”.

(M. Lynch, *Stalin și Hrușciiov: URSS, 1924-1964*)

B. „Până în 1926 Mussolini își împlinise visul de a deveni dictatorul Italiei. Putea face legi dând pur și simplu decrete. Parlamentul era în totalitate sub controlul său – întrucât el încetase să mai fie un forum pentru dezbateri și devenise un simplu amfiteatru în care deciziile lui puteau fi aplaudate [...]. O opoziție politică organizată nu exista [...]. Desigur că, teoretic, regele putea să-l demită pe Mussolini, dar [...] Victor Emmanuel nu era pregătit să-l înfrunte pe primul său ministru. Mai mult, câtă vreme Mussolini îi inspira regelui o teamă respectuoasă, nu avea motive să-l îngrijoreze forțele armate legate de rege prin jurământul de credință.

Având astfel poziția asigurată, Mussolini a pornit să-și creeze statul fascist. Acest stat trebuia să fie o dictatură personală, deoarece țelul său principal era să-și mențină și să amplifice propria lui putere. [...] El a încurajat un cult al personalității care îi scotea în evidență geniul, puterea și faptul că era de neînlocuit ca lider al națiunii. [...] Goana după puterea personală a fost mai mare decât dorința de a «fasciza» Italia și instituțiile italiene. Ca urmare, politica lui i-a dezamăgit pe mulți din Partidul Fascist care sperau că revoluția [...] va crea un stat în care partidul va controla toate instituțiile guvernamentale.”

(M. Robson, *Italia: liberalism și fascism, 1870-1945*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică precizată în sursa B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa A, o informație referitoare la Hrușciiov. **2 puncte**
3. Menționați câte un lider politic la care se referă sursa A, respectiv sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că liderul politic se consideră fondatorul unei economii moderne. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice democratice utilizate în Europa, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între practicile politice totalitare specifice Europei Occidentale, în prima jumătate a secolului al XX-lea. **4 puncte**

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Convocarea Dietei din Ungaria și a acelei din Transilvania la 1790 a oferit națiunilor privilegiate posibilitatea formulării dezideratelor lor față de Viena, dar a deschis și românilor un teren de afirmare. Dieta convocată în Transilvania oglindea însă caracterul regimului de stări al națiunilor politice privilegiate și a religiilor recepte.

Opera de colaborare națională *Supplex Libellus Valachorum* a fost elaborată de personalități de prim-plan ale vieții intelectuale Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Ioan Ploariu Molnar, Iosif Meheși, Budai Deleanu ș.a. Semnat în numele națiunii de categoriile sale libere *Supplexul* sintetizează postulatele în cinci puncte esențial: 1. ștergerea numirilor odioase și jignitoare de toleranți admiși și reorganizarea națiunii române în uzul tuturor drepturilor civile și „regnicolare”; 2. să i se dea națiunii române locul pe care l-a avut în viața politică în Evul Mediu; 3. clerul nobilimea și plebea să se considere la nivelul stărilor care constituie unirea celor trei națiuni; 4. reprezentarea proporțională în Dietă și în funcții; 5. unități Administrative cu majoritate românească să li se acorde numirii românești sau mixte ori să și păstreze numele după râuri sau cetăți. În sfârșit, generalizând programul, memoriul cere ca locuitorii principatului, fără deosebire de națiune și confesiune să se învrednicească, potrivit stării și condiției lor, de aceleași libertăți și beneficii, să poarte aceleași sarcini.[...] Respins de Dietă, actul reprezentativ politic este urmat de un al doilea *Supplex* (1792), redactat și înaintat în numele celor doi episcopi, Ioan Bob și Gherasim Adamovici, primul reprezentând confesiunea greco-catolică, al doilea pe cea ortodoxă. În pofida plusului de argumente istorice și restrângerii formulei naționale la aceea a instituțiilor ecleziastice, cel de-al doilea *Supplex* împărtășește aceeași soartă.”

(M. Bărbulescu, K. Hitchins, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați o instituție politică centrală din Transilvania și o caracteristică a acesteia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la cel de-al doilea *Supplex*. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la documentul *Supplex Libellus Valachorum*, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în a doua jumătate a secolului al XX-lea abordarea temei romanității românilor a fost influențată de factorul politic. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre Europa și România în secolul al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unei ideologii politice din Europa în prima jumătate a secolului al XX-lea și menționarea a două caracteristici ale acesteia;
- precizarea unei legi fundamentale adoptate în România din deceniul trei al secolului al XX-lea și menționarea a două aspecte cu privire la aceasta;
- prezentarea unui fapt istoric care a favorizat manifestarea comunismului de tip stalinist în România postbelică, în deceniile cinci - șase ale secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice din România, din deceniile șapte-opt ale secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizat